

10.11.2025

Uskontojen uhrien tuki UUT ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2026

UUT:n esittely

UUT on ainoa Suomessa toimiva järjestö, joka keskittyy uskonyhteisöihin liittyvien ihmisoikeus- ja perusoikeuskysymysten edistämiseen, hengellisen väkivallan ehkäisemiseen ja uhrien tukemiseen.

UUT:n toimintaa ohjaavat yhteisesti sovitut arvot ja strategia, jotka on julkaistu [UUT:n nettisivuilla](#). UUT:n visiona on yhteiskunta, jossa yksilöllä on vapaus uskoa tai olla uskomatta ilman pelkoa, ja jossa hengelliseen väkivaltaan puututaan niin uskonyhteisöjen kuin yhteiskunnan taholta.

UUT:n tehtävänä on tarjota tukea ja tietoa uskonyhteisöissä vaikeuksiin joutuneille ja heidän läheisilleen, vähentää hengellisen väkivallan ilmenemistä yhteiskunnassamme sekä toimia tunnettuna ja luotettuna asiantuntijana uskontojen varjopuoliin liittyvissä kysymyksissä. Työmme pohjaa ihmisarvon kunnioitukseen, yhdenvertaisuuteen, syrjimättömyyteen ja uskonnonvapauteen.

UUT:n toimintamuotoja ovat vertaistuki-, tiedotus-, vaikutus- ja vapaaehtoistoiminta. Toimintamme painopistealueita ovat muun muassa lasten ja naisten oikeudet sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tilanne uskonyhteisöissä.

Tässä toimintasuunnitelmassa kerromme, miten tavoitteemme saavutetaan vuonna 2026.

Vertaistukitoiminta

Miksi vertaistukea tarvitaan?

Hengellinen väkivalta voi vaikuttaa syvästi ihmisen mielenterveyteen ja minuuden kokemukseen. Joskus hengellinen väkivalta johtaa uskonyhteisöstä irtautumiseen, jonka seurauksena ihminen voi menettää esimerkiksi maailmankuvansa, identiteettinsä ja sosiaaliset suhteensa – joissakin tapauksissa myös avioliittonsa ja uskonyhteisöstä riippuvan työpaikkansa.

Tällaisissa elämän kriiseissä läheisten tuki voi auttaa selviytymään, mutta uskonyhteisöstä irtautumiseen liittyy usein tämän tuen menettäminen. Vertaistuki voi tarjota muun muassa ymmärrystä ja hyväksyntää, uusia näkökulmia ja selviytymiskeinoja sekä kokemuksen siitä, ettei ole yksin.

Moni hengellistä väkivaltaa kokenut tai uskonyhteisöstä irtautuva tarvitsee myös ammattiapua toipumisen tueksi, mutta ammattilaisilta voi puuttua tietoa hengellisen väkivallan ilmiöistä, ja ihminen voi kokea, ettei saa osakseen riittävää ymmärrystä tai oikeanlaista tukea. Myös tästä syystä vertaisten tuki voi olla korvaamattoman tärkeää.

Vertaistuen kohderyhmät

Vertaistukitoimintamme kohderyhmää ovat kaikki hengellistä väkivaltaa tai muita ongelmia uskonyhteisöissä kokeneet sekä uskonyhteisöistä irtautuneet tai sitä harkitsevat. Lisäksi tuemme hengellisen väkivallan uhrien läheisiä ja heitä, joiden suhde läheiseen on kärsinyt tai katkennut uskonnon takia.

Vertaistuen toimintamuodot

Tarjoamme vertaistukea lähi- ja etäryhmien, vertaistukipuhelimen, MIELI ry:n ylläpitämän Tukinet-alustan ja sosiaalisen median kautta. Tavoitteenamme on ylläpitää nykyisenkaltaista, jo laajaa vertaistukitoimintaa.

Vertaistukiryhmät

Vuonna 2026 järjestämme noin 150 vertaistukitapaamista kasvotusten tai etäyhteyksillä.

Järjestämme lähiryhmiä seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Kuopio, Oulu, Jyväskylä, Kokkola, Tampere ja Turku. Nämä ryhmät ovat avoimia kaikista uskontotaustoista tuleville, mutta Helsingissä järjestämme yleisen ryhmän lisäksi kohdennettuja ryhmiä eri uskontotaustoista tuleville. Uusia ryhmiä perustetaan, mikäli kysyntää on ja löydämme ryhmään vapaaehtoiset vertaisohjaajat.

Lisäksi järjestämme useita vertaistukiryhmiä etäyhteyksin: yleinen etäryhmä, lestadiolaistaustaiset, karismaattisista kristillisistä taustoista tulevat, Jehovan todistaja -taustaiset, muslimitaustaiset, sateenkaareva etäryhmä ja englanninkielinen ryhmä. Muita vertaistukiryhmiä järjestetään kysynnän ja resurssien mukaan.

Suurin osa ryhmistä on muodoltaan avoimia, mutta järjestämme vuonna 2026 myös Uudet juuret -nimistä suljettua etäryhmää, joka on suunnattu kaikille uskonyhteisöstä irtautuneille.

Vertaistukipuhelin

Vertaistukipuhelin päivystää vuonna 2026 kolmesti viikossa noin kymmenen hengen vapaaehtoistiimin voimin. Vapaaehtoisten arvioidaan vastaavan vuoden aikana noin 200 puheluun. Englannin- ja ruotsinkielisiä vertaispuheluita järjestetään erillisellä ajanvarauksella.

Tukisuhteet ja ryhmächatit

Järjestämme Tukinetin alustalla anonyymiä vertaistukea henkilökohtaisten tukisuhteiden muodossa. Tukisuhde tarjoaa tukea hakevalle kahdenkeskistä, muita tukimuotoja jatkuvampaa tukea.

Uutena toimintamuotona jatkamme syksyllä 2025 aloitettujen seksuaalineuvonnallisten tukisuhteiden tarjoamista Tukinetissä. Olemme havainneet, että UUT:n kohderyhmässä monella on korostunut tarve käsitellä turvallisesti seksuaalisuuteen liittyviä aiheita, esittää kysymyksiä, joita ei ole aiemmin saanut kysyä sekä rakentaa hyväksyvämpää suhdetta omaan kehoon ja seksuaalisuuteen. Seksuaalineuvonta vastaa näihin tarpeisiin. Mukana seksuaalineuvontatiimissä on vapaaehtoisia ja koordinaattori, joilla on kaikilla koulutusta seksologian alalta.

Järjestämme mahdollisuuksien mukaan Tukinetissä myös teemallisia ryhmächatteja.

Lukupiirit

Käynnistimme vuonna 2025 uutena vertaistoiminnan muotona kaksi UUT:n lukupiiriä: Helsingin lukupiirin ja etälukupiirin. Tarkoituksena on lukea yhdessä hengellistä väkivaltaa, lahkoja ja muita UUT-aiheita käsitteleviä kirjoja ja kokoontua keskustelemaan niistä. Toimintaa jatketaan vuonna 2026.

Sosiaalisen median kanavat

Jatkamme vertaistuen tarjoamista eri kohderyhmille suunnattujen Facebook-ryhmien kautta. Ryhmät ovat yksityisiä, millä pyrimme luomaan turvallisen ja luottamuksellisen tilan keskustelulle.

UUT myös tukee entisten Jehovan todistajien järjestämää vertaistukitoimintaa, johon sisältyvät Veljesseura-keskustelupalsta, Facebook-ryhmä ja Discord-kanava.

Terapeutit

UUT ei järjestä terapiatoimintaa, mutta UUT:n nettisivuilla jaetaan sellaisten terapeuttien yhteystietoja, joilla on kokemusta hengellisen väkivallan uhrien auttamisesta.

Tiedotustoiminta

Tiedotustoiminnan tavoitteita

Tiedotustoimintamme tavoitteena on lisätä hengellisen väkivallan ilmiöiden tunnettavuutta. Pyrimme vaikuttamaan yhteiskuntaan siten, että hengellistä väkivaltaa ehkäistäisiin, siihen suhtauduttaisiin vakavasti ja uhreja autettaisiin. Erityisiä painopisteitä tiedotustoiminnassamme ovat naisten ja lasten oikeudet sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asema.

Tiedotustoimintamme on myös vertaistukea siinä mielessä, että kerromme usein ihmisten kokemuksista, mikä tarjoaa samankaltaisia asioita kokeneelle muun muassa perspektiiviä omiin kokemuksiin ja tietoa siitä, ettei ole kokemustensa kanssa yksin. Lisäksi omien kokemusten kertominen julkisesti sekä tutkijoille ja viranomaisille voi tarjota mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Joidenkin arvioiden mukaan Suomessa toimii yli 1000 uskonyhteisöä. Emme kykene seuraamaan kaikkien yhteisöjen toimintaa, mutta voimme tuottaa tietoa tiiviisiin uskonyhteisöihin liittyvistä ilmiöistä yleisellä tasolla sekä tarjota yksityiskohtaisempaa tietoa joistakin yhteisöistä. Yleensä nämä yhteisöt ovat hieman suurempikokoisia uskonyhteisöjä Suomessa tai yhteisöjä, joiden toimintaan liittyy arviomme mukaan erityisen paljon tai erityisen voimakkaasti ongelmallisia piirteitä. Tiedotustoiminnassamme ovat muita näkyvämmin esillä evankelisluterilainen kirkko, helluntailaisuus (+ muu karismaattinen kristillisuus), Jehovan todistajat ja vanhoillislestadiolaiset (+ muut lestadiolaisuuden suuntaukset) sekä islam.

Alla on kuvailtu käyttämiämme viestinnän kanavia.

Perinteinen media

Olemme usein näkyvästi esillä mediassa. Meille tärkeät aiheet kiinnostavat median edustajia. Esiinnyimme mediassa noin kuukausittain, usein näkyvillä paikoilla ja isoimmissa medioissa.

Sosiaalinen media

UUT tiedottaa vuonna 2026 aktiivisesti Facebookissa, Instagramissa ja uutena kanavana LinkedInissä. UUT:lla on myös YouTube-kanava, jolle voidaan resurssien salliessa tuottaa uutta sisältöä.

Nettisivut ja uutiskirje

UUT:n nettisivuilla olevia tietoja lainataan usein alan kirjallisuudessa ja tutkimuksissa. Jatkamme nettisivujen kehittämistä. Uutiskirjeellämme on noin 600 tilaajaa.

Tapahtumat

UUT osallistuu erilaisiin tapahtumiin näytteilleasettajana. Vuonna 2026 osallistumme tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan.

Hengellistä väkivaltaa käsittelevät seminaarit ja koulutus hengellisen väkivallan ehkäisemiseen liittyen

UUT on järjestänyt useita hengellistä väkivaltaa käsitteleviä seminaareja vuosina 2020-2024. Seminaareissa on käsitelty sitä miten uskonyhteisöt voivat ehkäistä hengellistä väkivaltaa. Osa seminaareista on järjestetty yhteistyössä Suomen Ekumeenisen Neuvoston kanssa. Tätä yhteistyötä jatketaan vuoden 2026 aikana kehittämällä uskonyhteisöjen edustajille, viranomaisille sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnattua koulutusta hengellisen väkivallan ehkäisemiseen liittyen.

Yhteistyö Mielenterveystalon kanssa

UUT on tuottanut vuonna 2024 julkaistun [omahoito-ohjelman](#) hengellistä väkivaltaa kokeneille ja uskonyhteisöstä irtautuville Mielenterveystalo.fi-sivustolle. Ohjelma sisältää tietoa, harjoituksia ja videoita, jotka tukevat toipumisessa ja edistävät uuteen elämäntilanteeseen sopeutumista. Ohjelma on käännetty myös [ruotsiksi](#). Jatkamme omahoito-ohjelman kehittämistä.

Elokuvat, kirjat, tutkimukset ja opinnäytetyöt

Teemme yhteistyötä tutkijoiden, opinnäytetyöntekijöiden, elokuvantekijöiden ja tietokirjailijoiden kanssa. Tarjoamme heille tietoa ja autamme heitä muun muassa löytämään informantteja haastateltaviksi.

Muutos-lehti

Julkaisemme vuonna 2026 yhden numeron [Muutos-lehteä](#). Muutos kertoo toiminnastamme sekä tarjoaa vertaistukea ja tietoa hengellisen väkivallan teemoista.

Vaikutustoiminta

UUT tekee vaikutustyötä olemalla yhteydessä viranomaisiin, uskonyhteisöjen edustajiin, poliitikkoihin ja muiden järjestöjen edustajiin. Vuodesta 2019 lähtien olemme järjestäneet tapaamisia uskonyhteisöjen edustajien kanssa. Olemme tavanneet seuraavien yhteisöjen edustajia: Helluntakirkko, Myöhempien aikojen pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkko, Suomen evankelisluterilainen kirkko, vanhoillislestadiolaisuus ja Suomen Vapaakirkko. Tämä vuoropuhelu on ollut onnistunutta, ja sitä jatketaan.

UUT:n yhteydessä toimii työryhmä, joka antaa suosituksia ja tarjoaa koulutusta sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, viranomaisille ja uskonyhteisöjen edustajille hengelliseen väkivaltaan liittyen. Tavoitteena on myös luoda uusia uskonyhteisöjen työntekijöille ja

vapaaehtoisille suunnattuja koulutusmateriaaleja hengellisen väkivallan ehkäisemisestä. UUT on hakenut rahoitusta laajemmalle hankkeelle, johon palkattaisiin työntekijä toteuttamaan nettisivusto yllä mainittujen materiaalien jakamiseksi ja hengellisen väkivallan tunnistamiseksi sekä ennaltaehkäisemiseksi.

Osallistumme kansainväliseen yhteistyöhön pitämällä yhteyttä meidän toimintaamme lähellä oleviin järjestöihin ulkomailla. Näitä ovat ainakin ICSA (International Cultic Studies Association), FECRIS (European Federation of Centres of Research and Information on Cults and Sects) ja Hjelpekilden (Norja). Erityisesti ICSA:n konferenssiin osallistuminen tarjoaa henkilökunnalle ja vapaaehtoisille mahdollisuuden saada koulutusta ja osallistua itse tiedon jakamiseen kansainvälisesti.

Vapaaehtoistoiminta

Vertaistukitoimintamme toteutuu pääosin vapaaehtoisvoimin. Vapaaehtoiset osallistuvat myös UUT:n tiedotus- ja vaikutustoimintaan: he esiintyvät kokemusasiantuntijoina tapahtumissa ja mediassa sekä osallistuvat UUT:n ja uskonyhteisöjen väliseen vuoropuheluun. Vuonna 2025 perustimme vapaaehtoisista ja henkilökunnasta koostuvan viestintätiimin, jonka tavoitteena on kehittää UUT:n digitaalista viestintää ja tuottaa UUT:n kanaviin uutta sisältöä, muun muassa vapaaehtoisten omien kokemustarinoiden muodossa. Tiimi jatkaa toimintaansa.

Vuositasolla noin 60-75 vapaaehtoista osallistuu UUT:n vapaaehtoistoimintaan. Perehdytämme vuonna 2026 arviolta 10-15 uutta vapaaehtoista.

Koordinaattori haastattelee uudet vapaaehtoiset, ja he saavat kattavan perehdytyksen verkkokurssin ja tehtäväkohtaisen perehdytyksen muodossa. Henkilökunta tukee vapaaehtoisia tehtävissään.

Vapaaehtoisilla on mahdollisuus osallistua työnohjaajamme Katriina Järvisen ohjaamiin säännöllisiin ryhmämuotoisiin työnohjauksiin sekä hakeutua halutessaan yksilötyönohjaukseen.

Perehdytyksen lisäksi vapaaehtoisille on tarjolla muuta koulutusta vähintään kahdesti vuodessa. Kouluttajina ovat toimineet UUT:n työntekijät/toimihenkilöt tai ulkopuoliset asiantuntijat, esimerkiksi muiden järjestöjen edustajat.

Vapaaehtoisten keskinäistä verkostoitumista tuetaan. He toimivat tiimeissä ja saavat tukea myös toisiltaan. Järjestämme vapaaehtoisillemme myös virkistystoimintaa, esimerkiksi yhteisten retkien ja virkistyspäivien muodossa.

Organisaation kehittäminen

Hallitus

Vuonna 2026 hallitus arvioi ja kehittää omaa työskentelyään. Hallituksen uudet jäsenet perehdytetään tehtäväänsä heti valinnan jälkeen. Perehdytyksestä vastaavat hallituksen vanhat jäsenet, toiminnanjohtaja ja muu henkilökunta.

Henkilökunta ja vapaaehtoiset

UUT:lla on kaksi kokoaikaista palkattua työntekijää, toiminnanjohtaja ja vertaistukitoiminnan koordinaattori, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä UUT:n hallituksen ja noin 60 vapaaehtoisen kanssa.

Olemme turvalliseksi, tasapuoliseksi ja luotettavaksi koettu työnantaja sekä hyvinvoiva työyhteisö. UUT:ssa tehtävä vapaaehtoistyö on antoisaa, eikä saa muodostua liian raskaaksi.

UUT:ssa tiedostetaan, että työssä on myös rasittavia piirteitä. UUT:n toimintakenttä on laaja (lukuisissa uskonyhteisöissä esiintyy moninaisia ja monimutkaisia ongelmia). Lisäksi rasisista tuo hengellisen väkivallan aiheiden rankkuus. Tehtävien ja toimintakentän rajaamiseen kiinnitetään tästä syystä huomiota.

Henkilökunta ja vapaaehtoiset kohtaavat työssään rankkoja aiheita, monimutkaisia ongelmia ja hankalia tilanteita. Henkilökunnalle ja vapaaehtoisille järjestetään työnohjausta, koulutusta ja virkistystoimintaa, jotka tukevat työntekoa ja jaksamista.

Toiminnan seuraaminen, arvioiminen ja kehittäminen

Seuraamme ja arvioimme UUT:n toimintaa jatkuvasti. Arviointitoimintaa on kehitetty erityisesti vuosina 2023 ja 2024. Uudet arvioinnin käytännöt mahdollistavat aiempaa paremmin arvioinnilla saadun tiedon hyödyntämisen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä sekä toiminnasta tiedottamisessa.

Varainhankinta

UUT:n tärkeimmät rahoituslähteet ovat STEA, yksityiset lahjoitukset ja jäsenmaksut. Varainhankinnasta viestitään UUT:n nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Jäsenistö

Vuonna 2011 UUT:lla oli jäseniä noin 30. Nyt jäseniä on noin 410. Vuonna 2026 jäsenkuntaa laajennetaan mainostamalla jäsenyyttä monipuolisia viestintäkanavia käyttäen. Suuntaamme viestintää, tapahtumia ja osallistumismahdollisuuksia jäsenille.

Toiminnan suunnittelu

UUT:n toimintaa suunnittelevat hallitus, henkilökunta, vapaaehtoiset ja vertaistoimintaan osallistuvat. Vapaaehtoiset ja henkilökunta suunnittelevat toimintaa muun muassa vuotuisessa kehittämisspäivässä.